

«Я хрестика Вані подарувала
перед від'їздом в АТО,
щоб Бог беріг його»

с.3–5»

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

volyn.com.ua

№7 (21) Ціна 10 грн

Богдана без ніг,
на візку, наздогнала
своє щастя
в Німеччині

● **ІСТОРІЯ НОМЕРА** її фотографії прикрашали перші сторінки газет. І не дивно, бо дівчина з нелегкою долею — майстер спорту міжнародного класу з пауерліфтингу, тричі здобувала «бронзу» під час кубків світу з лижних гонок та біатлону, була срібною призеркою чемпіонату Європи з параволейболу. Але цього разу мова піде про інші її перемоги

с.7–9»

«Ця дівчинка буде
магушкою» —
і пророцтво
через роки збулось!

с.13–15»

Болочча тема:
ШЛЯХ
В АБОРТНУ
КІМНАТУ

с.28, 24–25»

«Ти з'явився саме тоді, коли безжальне банальне життя позбавило мене захисту й впевненості».

Фото pinterest.com.

«Так ніхто не кохав»

volyn.com.ua

Цілуватися, не заплющуючи очей

● **ІЗ ГЛИБИНИ ДУШІ** ...Ти рідкісний, ти з чужої реальності. Бездоганий і вишуканий. Чужоземний воїн, загарбник моїх бажань. Дивовижна сила — первісна, непереборна, притягує мене до тебе. Хочу дивитися в твої очі, хочу читати твої думки. Заледве стримуюсь, щоб не доторкнутись до тебе. Знаю, що цілувалася б з тобою, не заплющуючи очей... Я ніколи так не цілувалася

ШІ МУР

Ти збив мене з ніг. Ти з'явився саме тоді, коли безжальне банальне життя позбавило мене захисту й впевненості. І зникла броня на моєму серці. І жодних ілюзій не лишилося. І навіть мрій. Пронизлива порожнеча. Мільйони людей навкруг, а помовчати ні з ким. І ні з ким поговорити. Ти ж знаєш — так буває. Знаю, що знаєш. Ти вже дорослий. Як і я.

Уявляєш, в цьому світі не буває «назавжди». А я забула. І було

мені добре і затишно. Як у казці. А потім вона скінчилась, уламки посипались мені до ніг і реальність накрила, як океанська хвиля. Прийшли довгі ночі без снів і без сну. І я зрозуміла, що зовсім самотня. Але це не страшно. Ми всі самотні. Менше чи більше. Завжди.

Ми хапаємося за соломинки телефонних дзвінків, миті оргазмів, шепіт вночі — за все, що дарує ілюзію несамотності. Та цього так мало, щоб заповнити порожнечу.

Хочеш зі мною за межі? Божевільні вечори. Як кулі зі зміщеним центром ваги... Я ж можу подарувати тобі свою присутність, своє мовчання, слова, поцілунки — все, що захочеш. Почуття, відчуття, втаємниченість і таємницю.

Мільйони людей навкруг, а помовчати ні з ким. І ні з ким поговорити.

Ні, я не назавжди. Я просто хочу дивитися в твої очі. І цілуватися, не заплющуючи очей...

***

У слові «віддаватися» — дві «д». Хто віддається людині, роботі чи мрії з однією «д», приречений на поразку. Я розмірковувала про це сьогодні цілий день. А вчора думала, що найбільша дурниця, яку вигадали люди, — це казати: «Я тебе теж»...

Оксана й Іван люблять вибратися на природу – на Любешівщині вона така чудова.

Фото Катерини ЗУБЧУК.

«Так ніхто не кохав»

volyn.com.ua

«Я хрестика Вані подарувала перед від'їздом в АТО, щоб беріг його»

● **НІХТО, КРІМ ТЕБЕ** Війна випробувала їхнє кохання найдовшою і найболіснішою розлукою. Тому коли Іван та Оксана Чесаки із Любешова, що на Волині, зустрілися через пів року перебування чоловіка на фронті, то не ховалися зі своєю ніжністю — поцілувалися і розплакалися, як діти

Катерина ЗУБЧУК

«ЯКЩО НАМ СУДИЛОСЯ БУТИ РАЗОМ, ТО НІХТО І НІЩО НЕ МОГЛО ЦЬОГО ЗМІНИТИ»

— І я — любешівська, і мій Ваня, — сказала Оксана, коли мова за-

йшла про початок їхнього кохання. — Він прийшов у гості до мого сусіда, кума — той нас і познайомив.

До речі, ось так ніжно жінка називала чоловіка впродовж нашої розмови. А він, ніби підтверджуючи те, що це не задля гарної «кар-

тинки» для публікації, зауважив:

— Для мене Іван, то навіть незвично, грубувато. З дитинства я — Ваня, а Оксана ще сонечком може назвати...

Любов їхня — зі скільких літ і випробувана не раз за п'ять років зустрічей. Про ці «випробування» жінка пригадує:

— Коли Ваня вступив у Львівський лісотехнічний інститут, а я у Луцький кооперативний технікум, то ми разів три з ним розходилися. Здавалося, назавжди.

Продовження на с. 4–5

№7 (21)

3

Фото з сімейного архіву родини ЧЕСАКІВ.

Іван Чесак: «Любов (якщо вона є!) у розлуці лише міцніше».

У день весілля природа їм дарувала добрі прикмети на щасливе подружнє життя.

« Початок на с. 3

З Любешова багато дівчат вчилися у Львові. З'являлись у нього нові симпатії. Приходжу на дискотеку, а він уже другу привів. Ясно, що після цього ми навіть не розмовляли. Та минав місяць—другий, Ваня знову мені телефонував. Мирились. А у 2000 році, у червні, помер мій тато. Ваня приїхав на канікули додому десь через тиждень після похорону. Я пішла подругу провждати, і ми зустрілися з ним випадково у парку. Він мене обняв і сказав: «Тепер ми з тобою будемо завжди разом». Ваня знав, що таке без батька жити (залишився без нього ще раніше). Але то не жалість була до мене. Ні! Я знала, відчувала серцем, що він дуже любить мене. Тільки то ж молодість була, коли свобода — над усе. А, може, хтось і хотів мені дорогу перейти...

Як освідчувався Іван? Звичайно, були три заповітні слова: «Я тебе люблю!» (і зараз чоловік, як каже Оксана, часто їх повторює. Правда, додаючи ще «дуже, дуже»). Хоч де, за яких обставин це сталося, подружжя не може пригадати.

— Зате я добре пам'ятаю, — говорить чоловік, — як покликав

Оксану заміж. Зрізав троянду вдома на грядці — моя мама вирощує квіти — і пішов на побачення до коханої. На стадіоні сиділи ми удвох на лавочці, і я запропонував Оксані стати моєю дружиною.

“ **Любешівці дивувалися, як зараз пригадує Оксана, що ж це син директора лісгоспу (батько Івана багато літ це підприємство очолював) бере за дружину дочку конюха. І тільки вони двоє знали про ті флюїди, які пролетіли між ними.**

І ось заручини мають бути. Але вони декілька разів відкладались.

— Я вже говорила, — каже жінка, — що це на небі хтось проти нашого шлюбу. Перший раз дідусь мій помер напередодні дня, коли мали свати прийти. Другий — вже й не пригадую, що стряслось. А третій раз у день заручин Ваня поїхав по гриби і потрапив в аварію. І теж мова була, щоб відкласти сватання. Але він вирішив, що досить «підкоректовувати» наше життя.

Одягнув костюм, взяв букет і прийшов до нас додому. Був побитий, добряче накульгував. Звичайно, погано почувався, тож довго не затримався, але заручини відбулися. Якщо нам судилося бути разом, то ніхто і ніщо не могло цього змінити.

«ЖИВІТЬ ДОВГО Й ЩАСЛИВО І ПОМРІТЬ В ОДИН ДЕНЬ»

Весілля призначили на 10 листопада. Воно було велике — до 300 гостей зібралось. Особливо багато — з боку нареченого, бо родина чималенька. Любешівці дивувалися, як зараз пригадує Оксана, що ж це син директора лісгоспу (батько Івана багато літ це підприємство очолював) бере за дружину дочку конюха. Чому так? І тільки вони двоє знали про ті флюїди, які пролетіли між ними, про ті стріли Амура, які вразили у саме серце.

Що запам'яталося з того дня? З цього приводу подружжя в один голос відповіло, що збереглася скатертина, яка лежала на столі, за яким вони сиділи. А на ній побажання їм у день весілля від рідних, друзів. Вже трохи ті написи вицвіли, але ще можна прочитати. Зичили гості: «Жити довго й щасливо і померти в один день». І, звичайно, багато діток щоб народили — футбольну команду...

Бог дав подружжю двох дітей – доньку і сина.

Фото з сімейного архіву родини ЧЕСАКІВ.

— Мій чоловік, — говорить Оксана, — хотів, щоб у нас було принаймні четверо синів і дочок (як у сім'ях наших батьків). Стільки не маємо, а ось парочку — доньку Ірину і сина Станіслава — Бог послав.

А після вінчання, яке було у храмі села Зарудче, поїхали молодята на кладовище — на могили батьків. І тут, за словами жінки, природа показала свій норов: чорна хмара закрила небо, аж темно стало — ну прямо ніч о третій годині дня. А потім дощ із мокрим снігом пішов. Казали всі, що це добра прикмета — молоді будуть багаті.

Хоч манна небесна їм не падала з неба. Завжди обоє трудилися задля того, щоб сім'я жила достойно. Надходив час відпустки, і вони не на море їхали, а на заробітки. Іван — в Білорусь, на будівництво. Оксана на Київщині яблука збирала. Тож, бувало, один із них приїжджав додому, а другий уже був у дорозі. І виходило, що не бачилися по декілька місяців.

— Так складалося, що у житті нам не було кому допомогти, оскільки і в чоловіка, і в мене батько помер, — говорить Оксана. — Ми все самі: і хату добудували, в яку я прийшла в невістки, і обставили її.

«СЛАВА БОГУ, ЩО ПОЧУВ МОЇ МОЛИТВИ, І ВАНЯ ПОВЕРНУВСЯ ЗДОРОВИЙ»

Коли Чесаки їздили на заробітки і не бачилися по декілька місяців, то ще не знали, яка розлука їх чекає. 14 серпня 2015 року Івана мобілізували. Правда, не відразу потрапив на Схід України. Починав службу у районному військоматі. А у грудні потрапив на Яворівський полігон, що на Львівщині. Новий 2016-й зустрічав вдома — із дружиною, дітьми (одержав десятиденну відпустку). Потім ще до лютого був у Яворові, а вже звітти потрапив у Мукачеве, в 128-му Закарпатську окрему бригаду. З нею у травні і на Схід України поїхав, у зону АТО. Ось тоді і почалася майже піврічна розлука Чесаків. Та ще й яка?!

— Спочатку я так плакала щодня, що очей не видно було, — говорить Оксана. — Дивилася телепередачі, чула про поранення, смерть і жажалася думки: яка це трагедія, коли війна забирає батька у малих дітей? Біля Авдіївки був Ваня. Перші тижні телефонував тільки у певний час. А мені забороняв набирати його номер. Я дуже переживала за чоловіка. Якби день не подзвонив, то, здається, не пережила б цього. Про-

сила, щоб він хоч есемески писав, аби я могла прочитати і дізнатись, що в нього все добре. Скільки-то безсонних ночей було?!

Слава Богу повернувся Ваня живий і здоровий. У минулому ті безсонні ночі в очікуванні ранку, коли він зателефонує і скаже, що у нього все добре. Я хрестик йому подарувала перед від'їздом в АТО — щоб беріг його. Мої молитви Бог почув.

Остання безсонна ніч була перед їхньою зустріччю. Але це вже інші переживання: на замовлення чоловіка Оксана варила його улюблений борщ із квашеною капустою, тушила гуску. А 22 жовтня, о 8-й ранку зустріла свого Ваню у Любешові, на автостанції. І хоч людей того вихідного дня тут було багато, не ховались вони зі своєю ніжністю — поцілувались і розплакались, як діти. Плакали від розчулення, що страшна розлука залишилася в минулому.

«Мирного неба над головою і рідної землі під ногами» — тепер це найперше і найважливіше побажання, яке при нагоді виголошує Іван Чесак. Він знає йому ціну. А ще переконався, що любов (якщо вона є!) у розлуці лише міцніє. Їхні з Оксаною почуття тільки загартувалися.

Знак від Всесвіту

● ПОЧУТТЯ ІЗ FACEBOOK

У побутовій розмові за «жизнь вообще» сьогодні мені поставили дивне запитання про людину, з якою я в якийсь свій спосіб спілкуюся — а навіщо він тобі потрібен?

Наталка МУРАХЕВИЧ

Насправді іноді буває важко пояснити, що загалом люди не завжди потрібні одне одному для якихось «вічних» проектів на кшталт одруження, народження дітей і перебування в подальшому під одним каменем на кладовищі.

Спілкування не обмежується роботою, побутом, коханням чи спільним хобі.

Іноді це щось інше. І зі сторони важко зрозуміти, хто що знаходить у спілкуванні з кимось. Але якщо це є — значить, обом це необхідно.

//

Ніколи не погоджуйся на те, що не вважаєш для себе найкращим.

І довгі нічні розмови, і приїзди зненацька за сотні кілометрів, аби побачитися на пів години, і курортні чи не лиш романи, і дивна дружба, коли ти бачишся з людиною навіть не раз на рік, але якщо в телефоні висвітлюється її ім'я — ти обов'язково береш слухавку і на запитання — «Я дуже близько, всього за 300 км від тебе, ти ж приїдеш?» — завжди без роздумів відповідаєш так, незважаючи на те, ніч це, день, зима чи літо.

Просто хтось тобі потрібен, чи емоційно, чи фізично, чи ситуативно... Є в цьому тепло і справжність.

Цьому не обов'язково давати якусь назву. Буває, ви одне одному не чоловік і дружина, не коханці, не колеги. Просто ви одне в одного є.

Життя дарує тобі людей. Необхідних для чогось. Вчасно.

Життя дарує тобі людей. Необхідних для чогось. Вчасно.

Фото pinterest.com.

Може, вже розповідала... Кілька років тому, коли після 20 літ подружнього життя ухвалювала рішення про розлучення — я втекла з України, попросивши у Всесвіту знак. І добрий Всесвіт мені подарував зустріч з людиною. Я не знала його мови, він не знав моєї. Ми цілувалися на пірсі, це було для мене, тодішньої, дуже неправильно. Але це було те, чого я потребувала тоді. Через онлайн-перекладач він мені написав: «Ніколи не погоджуйся на те, що не вважаєш для себе най-

кращим». Оце і був знак, про який я просила.

Нащо воно мені було? Не знаю. Мабуть, в такий спосіб Всесвіт мене беріг і знеболював, коли мені було погано. Ми ніколи більше не бачилися, хоч іноді перекидаємося кількома словами в якомусь із месенджерів. Хто він мені? Просто людина, якій я бажаю щастя.

Люди потрібні одне одному не обов'язково назавжди і не обов'язково для чогось, зрозумілого іншим.

У березні Богдана Караванська і її обранець у Луцьку оформили шлюб.

Фото зі сторінки Богдани Караванської у фейсбуці.

Волинянка на візку наздогнала своє щастя в Німеччині

● **ІСТОРІЯ НОМЕРА** Про Богдану Караванську з Луцька часто розповідали засоби масової інформації. Її фотографії прикрашали перші сторінки газет. І не дивно, бо дівчина, яка народилася без ніг, — майстер спорту міжнародного класу з пауерліфтингу, тричі здобувала «бронзу» під час кубків світу з лижних гонок та біатлону, була срібною призеркою чемпіонату Європи з параволейболу. Але цього разу мова піде про інші її перемоги

Галина СВИТЛИКОВСЬКА

НА ВЕСІЛЛЯ НАРЕЧЕНИЙ ОДЯГНУВ ВИШИВАНКУ

Минулий рік був особливим для Богданки. Пригадую, ми зустрічалися напровесні. Тоді дівчина лише загадково усміхалася, коли я запитувала, чи ніхто не завоював її серце. А вже влітку побачила у фейсбуці фотографії закоханої

пари на фоні пам'яток старовини в Німеччині. І обличчя нашої іменитої землячки на них було таким просвітлено-щасливим, що все відразу стало зрозуміло.

— Ми познайомилися у соціальних мережах, довго спілкувалися, пізнавали одне одного. А потім я одержала запрошення приїхати до Німеччини. Мама допомогла дістатися до аеропорту, а далі подорожувала сама. Це було нескладно,

бо мене зустріли, оточили увагою. Ми почувалися так, наче знаємо одне одного давно. І навіть мовний бар'єр не заважав. Я, до речі, трохи розмовляю німецькою, але багато чого можна було зрозуміти й без слів, — розповідала згодом дівчина.

Два тижні вона провела в гостях — і цього було достатньо, щоб зрозуміти, наскільки їм добре і затишно бути разом. Туристичні маршрути, романтичні вечери, веселі пригоди... А потім удвох приїхали в Україну — і вже Богдана показувала рідний Луцьк, знайомила гостя з мамою і сестрою.

Продовження на с. 8–9

Фото naii.org.ua.

Змалку дівчина багато сил і часу віддавала заняттям у спортзалі.

«Так ніхто не кохав»

volyn.com.ua

Початок на с. 7

Усі, хто добре знав дівчину, зовсім не дивувалися, що симпатичний, здоровий молодий чоловік захопився нею. Доля послала цій красуні багато випробувань, але Бог обдарував її сильним характером, доброю вдачею, вмінням долати всі труднощі з усмішкою, без нарікань.

Богданка народилася без ніжок. До семи років не вилазили з мамою з лікарень. То були важкі 1990-ті, коли не виплачували зарплат, і Марія Петрівна, яка сама виховувала двох донечок, з останнього стягалася, аби повезти свою особливу дівчинку до столичних спеціалістів.

— Мені радили змиритися, бо ніг нема і не буде. В Інституті ортопедії і травматології, де Богданку оперували, формували культі, її вперше посадили у маленький візочок. Дитині було трохи більше року, а вона сама стала перебирати рученятами — і поїхала. Лікарі намагалися розрадити, бо в моєї кровинки були ще й серйозні вивихи кульшових суглобів. Нас чекали довгі місяці мук у спеціальних металевих конструкціях, щоб уже потім можна було думати про протези, — згадує мама Марія Петрівна, яка мужньо ділила з донечкою всі випробування.

Дівчинка змогла піднятися з візка завдяки німецьким благодійникам. Марія Петрівна досі вважає, що тільки Бог міг послати їй доброго ангела в образі старенької санітарки, яка підказала адресу Мальтійської служби допомоги в Луцьку. Так відбулося знайомство з Гюнтером і Вірою Блеккер, які переїнялися долею дитини, оголосили збір коштів на її протезування. Фото маленької Богдани з білим бантом на голівці було на перших шпальтах німецьких газет.

Богдана з вдячністю згадує, що перші протези їй подарували німецькі благодійники.

— Уявляєте, не так давно у фейсбуці я познайомилася з одним із моїх рятівників, який пригадав і той знімок, і те, як він перераховував кошти, щоб німецькі спеціалісти могли приїхати до Луцька, зняти мірки й виготовити для мене перші протези, — дивувалася несподіваним поворотам долі Богдана, зізнаючись, що з того часу в її серці Німеччина зайняла особливе місце.

І треба ж так було статися, що саме в цій країні знайшла Богдана і своє кохання. У

«Спорт для мене – не тільки сйво нагород, а важка праця і повна самовіддача», – каже Богдана Караванська (друга зліва).

березні цього року вона вийшла заміж саме за громадянина Німеччини. На весілля вони обоє одягнули вишиванки...

А ЛЮДИ КАЗАЛИ: «І НАЩО ДІВЧИНЦІ ТА ШТАНГА?..»

«Богдана заслуговує на велике щастя. Вона працювала над собою до сьомого поту, щоб стати успішною, самодостатньою, всупереч своїй інвалідності. І при цьому залишилася ніжною, милою, не загордилася, хоча досягла багато», — казали знайомі й друзі, довідавшись про зміну її статусу.

Змалку, коли вчилася ходити на протезах, кожен крок коштував великих зусиль. Поверталася зі школи, а культі були синіми від перенавантаження.

— З тих пір довелося змінити більше десятка цих металевих ніг. І хоч на них мені важко, але про-

тези дають змогу не дивитися на інших знизу вгору, почуватися «на рівних», — філософськи оцінювала ситуацію дівчина.

Активну і наполегливу юнку підтримувала вся родина. Марія Петрівна в той час перебралася з доньками до батьків у Турійський район. Звідти їздили з Богданою тричі на тиждень — за 50 кілометрів — до Ковеля на тренування. Коли не встигали на рейсовий автобус, виручав мамин брат, виїжджав за племінницею.

— Одного разу пішки добіралося з Турійська до Ловищ. І це після того, як у спортзалі добряче натомилася. Мій перший тренер Валерій Павлович Дружиневич запропонував займатися пауерліфтингом, і я досі люблю штангу, — із вдячністю згадує Богдана свого наставника, під керівництвом якого здобула не тільки перші спортивні перемоги, а й впевненість у собі.

— Мені люди часто казали: «І нащо дівчинці та штанга?» — підтримує доньку Марія Петрівна. — Але їй треба мати сильні руки, щоб давати собі раду. Ось приїхала з магазину, склала візок, піднялася з ним сходами у квартиру на четвертому поверсі. І не потребує допомоги. Богдана ж піднімала штангу, що важить майже вдвічі більше, ніж сама.

Згодом були інші види спорту, змагання, нагороди. Але зараз спортсменка «взяла паузу». Закінчила Академію рекреаційних технологій і права, здобула вже другу вищу освіту. Професія реабілітолога їй ближча, аніж фінансиста, адже багато чого з теорії фізичної реабілітації життя змусило давно прийти на практиці.

— Але гантелі у мене вдома не припадають пилком. Тренуюся щодня, щоб не втрачати форми. Завдяки спорту я побувала майже у 20 країнах світу, стала самостійнішою, сильнішою. До речі, була і в Німеччині на змаганнях. Але тоді не було змоги пізнати її по-справжньому. Зовсім по-іншому сприймалося все, коли ми подорожували Німеччиною удвох із коханим. Зараз живемо в Луцьку, винаймаємо квартиру. Чоловік мій спокійний, врівноважений, я — непосидюча і швидка. Певно, так Бог парує, що протилежні натури доповнюють одна одну, — міркує дівчина.

Зізнається, що й у час карантину, коли навіть подружнім парам зі стажем було непросто залишатися «ув'язненими» в квартирі, вони з чоловіком не втомилися бути вдвох, бо є спільні інтереси, є справжні почуття. Адже коли кохаєш, світ видається теплішим, добрішим і щасливішим, а труднощі й проблеми легше долати разом.

Фото 24tv.ua.

«Твоя людина є на світі, і вона тебе прийме».

Вір. Довіряй. Грій. Дякуй

● **для душі** Люди разом, поки вони хочуть бути разом. Ні борг, ні честь, ні мораль не приковують одну людину до іншої. Коли вона хоче піти, піде і від будинку, і від дітей, і від вмираючого каліки. Поки не хоче — залишається поруч

Ніка БАТХЕН
(Вероніка БАТХАН),
поет, письменник,
журналіст,
літературний редактор

Коли людина хоче бути разом, ніякі твої недоліки їй не завадять. Коли вона хоче піти, ніякі твої гідності їй не втримають. Який би ти не був негарний і непривабливий, знайдеться хтось, кому ти сподобаєшся. Який би ти не був хороший і бажаний, є хтось, хто відкине тебе.

Якщо тебе відкинули, це нічого не означає. Ти не стаєш гіршим або меншим, нічого страшного насправді не відбувається. Твоя людина є на світі, і вона тебе прийме.

Якщо тебе взяли, одного разу ви розлучитеся — як не в житті, то у смерті. Дорожи тим, що є, не шко-

“
Те, що куплено за гроші, вартє тільки грошей. Те, що вимолив, виплавав, відібрав і вкрав, одного разу заберуть сторицею. Те, що дане по добрій волі, від серця, — безцінне.

дуй про те, що втратиш, і не бійся втратити.

Радуйся, що є людина, яка світить тобі. Світи сам: чим більше світла — тим менше страху, чим менше страху — тим менше темряви в душі.

Лист, який хоче повернутися до дерева, може плисти проти течії і летіти проти вітру. Але дерево не прийме його до старої гілки.

Чим більше любиш, чим біль-

ше даєш любові, тим більше залишається. Якщо ж, даючи любов, відчуваєш біль або ненависть — значить, ти дав людині отруту в шоколадній глазурі. Навряд чи варто вимагати подяки за такий дар.

Відпусти. Дозволь людині бути кимось, крім дзеркала твоєї любові, тим паче, що таким воно і є. Розчиняється в коханому — рідкісний талант і рідкісне прокляття. Будь собою, будь гідним, забудь про страх — одного разу він все одно повернеться. Але не сьогодні.

Вір. Довіряй. Грій. Дякуй. Не думай про те, що може бути, — тільки про те, що тут і зараз, у вогні і воді, під зірками. Іди геть, перш ніж від мертвої любові почне смердіти. Приходь до того, як бажання обернеться одержимістю.

Те, що куплено за гроші, вартє тільки грошей. Те, що вимолив, виплавав, відібрав і вкрав, одного разу заберуть сторицею. Те, що дане по добрій волі, від серця, — безцінне.

Як впізнати свою людину? Просто. Ти підеш назустріч і зіткнешся з нею посередині дороги. Вона не знала. Ти не кликав. Ви знайшлися. І куди б ви не рухалися раніше, вам тепер по дорозі.

● ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМИН

ТЕ, ЩО...

Бруно ФЕРРЕРО, з книги «Троянда також важлива. Короткі історії для душі» (видавництво «Свічадо»)

“**Навколо тебе є багато людей, що чекають на слова, які хотіли почути ще в дитинстві.**”

Те, що нам казали, коли ми були дітьми:

«Не біжи; йди поволі; швидко; їж усе; мий руки; чисти зуби; мовчи; говори; перепроси; привітайся; ходи сюди; відчепись від мене; йди бавитися; не перешкоджай; не біжи; уважай, бо впадеш; тим гірше для тебе; ти не вмєєш; ти замалий; я сам зроблю; ти вже великий; йди спати; вставай, вже пізно; я маю роботу; бався сам; одягнися; не стій на сонці; йди на сонце; не розмовляй з повним ротом»...

Те, що ми хотіли б почути:

«Люблю тебе; ти гарний; я щасливий, що тебе маю; поговорімо про тебе; як почувашся? Боїшся? Чому не хочеш? Ти — дуже милий; приємний; розкажи, що ти відчував; ти — щасливий? Мені приємно, коли ти смєєшся; плач, якщо хочеш; кажи те, що хочеш; чому страждаєш? Що тобі не подобається? Довіряю тобі; мені приємно з тобою; хочу розмовляти з тобою; мені приємно слухати тебе;

ти мені подобаєшся такий, яким ти є; гарно бути разом; скажи, якщо я помилюся»...

Навколо тебе є багато людей, що чекають на слова, які хотіли почути ще в дитинстві.

***

Нервово смикаючи ручку своєї торбинки, одна пані сказала:

«Знаю, що мій чоловік уміє бути ніжним і сердечним. Він завжди такий із нашим псом».

А 34-ту причину знаєте?

РЕКЛАМА

УВАГА! УВАГА! АКЦІЯ!

Призовий фонд

140 000 ГРИВЕНЬ!

Знаходьте, телефонуйте, перемагайте, АДЖЕ ЦЕ РЕАЛЬНО!

Знайдіть 4 обличчя на картинці та отримайте відповідний приз:

 <p>за 2 обличчя</p> <p>1000 гривень</p> <p>Автоматичний тонометр NISSEI DS-1011</p>	 <p>за 3 обличчя</p> <p>2000 гривень</p> <p>Ручний масажер BEURER MG 80 з інфрачервоним підігрівом</p>	 <p>за 4 обличчя</p> <p>10 000 гривень</p> <p>Грошова винагорода у розмірі</p>
---	---	---

Зателефонуйте, скажіть, скільки обличчя Ви знайшли, та отримайте свій приз!

☎ 0-800-50-55-89

Дзвінки БЕЗКОШТОВНІ зі стаціонарних і мобільних телефонів у межах України (понеділок – субота з 8:00 до 19:00, неділя з 9:00 до 19:00)

101174

*Мастєрь на увазі маркетингова акція. **Маркетингова акція проводиться з 01.07.2020 р. по 31.07.2020 р. на всій території України. Вручення відбудеться 31.07.2020 р. в м. Києві. Призовий фонд усіх маркетингових акцій, які будуть проводитися протягом року (з 11.12.2019 р. по 29.12.2020 р.), становить 140 000 гривень. Дане рекламне оголошення є формою опитування і не є рекламою зовнішнього закладу або послуг, а також визначення осіб, які потенційно бажають брати участь у різних маркетингових акціях та інших заходах. Відповідь на запитання з розрахунку участі в маркетинговій акції. Повний текст правил розміщено на сайті: <http://katalog.cld/act/rules.html>. Додаткову інформацію Ви можете отримати за телефоном для довідок: (044) 379-16-82 (вартість послуги згідно з тарифами ПАТ «Укртелеком»). ТІЛЬКИ ДЛЯ ПОВНОЛІТНІХ. © ТОВ «НОМІНАЛ ГРАД», а/с № 82, м. Київ, 01926. 2020 р.

Як не лише романтично, а ще й грамотно освідчитися у коханні

● І ХАЙ БУДЕ «ГІРКО!»

Коли вам хтось подобається — пускайте бісики, підбивайте клинці, смаліть халявки, стеліть містки, топчіть стежку, кокетуйте, залицяйтеся та загравайте!

Ігор ЛЮБШИН,
Марія ТАСЕВИЧ,
ukrinform.ua

Якщо ж ви зустріли свою єдину, не зволікайте – освідчитися й просіть руки. А коли освідчуватиметеся, кажіть: «Я тебе кохаю!», бо люблять маму, kota й борщ. Не забудьте купити гарну обручку. А після заручин або змовин ви станете нареченими.

“

Коли освідчуватиметеся, кажіть: «Я тебе кохаю!», бо люблять маму, kota й борщ.

Коли ж стають на весільний рушник або йдуть під вінець – пара називається молодими або молодятами. Зіграти свадьбу — це калька, правильно говорити: справити або відбутися весілля.

Гадаємо, ця інфографіка стане вам у нагоді. Кохайте і будьте коханими!

інфографіка ukrinform.ua

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

«Ця дівчинка буде матушкою»

● ТУТ ЖИВЕ ЛЮБОВ Так сказала дружина священника, яка тримала на руках крихітну Ларису під час хрещення. Ця маленька дівчинка виросла і вийшла заміж за свого недавнього однокурсника, з яким навчалася у Волинському державному університеті. Обоє стали викладачами цього ж вишу. А як же пророцтво? Воно таки збулося: через 10 років подружнього життя чоловік Лариси Микола Савчук був рукопокладений у священники владикою Луцьким і Волинським УПЦ КП Михайлом. Нині він — настоятель Благовіщенського храму ПЦУ в Луцьку

Катерина ЗУБЧУК

«ТОДІ НАВІТЬ ЗАБОРОНЯЛИ ГОВОРТИ ПРО ЦЕРКОВНІ ОБРЯДИ»

У кожного свій шлях до Бога. І нічого у житті немає випадкового. З цього почалася наша розмова із матушкою Ларисою. Жінка, яка народилася на початку 1970-х років, каже:

— Я розумію, чому так, а не інакше все склалося. Мій прадід Сергій по маминій лінії до кінця своїх днів служив безоплатно дяком у храмі. А ще долю мені вимолила бабуся Галіна, яка була дуже набожна.

Я розумію, чому так, а не інакше все склалося. Мій прадід Сергій по маминій лінії до кінця своїх днів служив безоплатно дяком у храмі.

Я з батьками приїжджала з Луцька у село Кораблище, що на Рівненщині, звідки родом мама, і бачила, як у неї кожен день проходить у молитвах. Вона, мені речі, й потурбувалася, щоб мене похрестили

невдовзі після народження. Це ж була епоха атеїзму. Тоді навіть говорити про церковні обряди не можна було. А мене тайком повезли в якесь маленьке село на Рівненщині, як розповідала згодом мама. Дружина настоятеля місцевого храму тримала на руках під час таїнства хрещення. І вона сказала: «Ця дівчинка буде матушкою»...

Матушка Лариса — лучанка у першому поколінні. Сюди за направленням приїхали з Рівненщини її батьки — викладачка та інженер. А отець Микола народився у селі Тростянка Рожищенського району. Його мати — педагог, якийсь час директором школи працювала. Тобто і мови не могло бути про наближеність до релігії. Але якось відкрилася така таємниця: коли ремонтували церкву у Тростянці, то знайшли капсулу, закладену у фундамент, і з'ясувалося, що прадід Миколи був фундатором цього храму.

Продовження на с. 14-15

Ніби вчора побралися, а вже у минулому і срібне весілля.

Випускний у народному хорі Волинського державного університету ім. Лесі Українки.

Фото з домашнього архіву родини САВЧУКІВ.

«Так ніхто не кохав»

volyn.com.ua

Проводи чоловіка, батька в АТО.

Початок на с. 13

Після школи Лариса мала вступати у столичний медінститут імені Богомольця. Але у матері було хворе серце, і вона боялася залишати її саму у Луцьку (дівчина — одиначка в сім'ї). А Микола свого часу не пройшов за конкурсом у цей же виш. Він був призваний на строкову службу. Коли ж повернувся з армії, то й Лариса піросла (вона майже на 5 літ молодша). Тоді їхні стежки й перетнулися: вони стали студентами історичного факультету Луцького педагогічного інституту, який у 1993 році набув статусу Волинського державного університету імені Лесі Українки. Вчилися в одній групі.

«ПЕРШИЙ РАЗ ПОЦІЛУВАЛИСЯ НА ЗАРУЧИНАХ»

— І я, і Микола вибрали археологію, — розповідає моя співбесідниця. — А, одержавши дипломи, залишилися працювати на кафедрі у Михайла Кучинка. Ще ж ми співали у студентському ансамблі «Розмай». Не раз, коли на сцені грали весілля, то були навіть у ролях нареченої і нареченого. Але на цьому все і закінчувалося. Ніяких зустрічей-побачень у нас не було, хоч багато часу проводили разом...

Одне слово, і Лариса залицальників мала, і Микола — дівчат.

— Після закінчення університету, — пригадує жінка, — мені в один

день троє хлопців зробили пропозицію руки і серця. Микола якраз третій потенційний наречений. Коли я сповістила пізнього вечора новину: «Мамусю, приходив ще й Коля — сватів засилатиме», то перший раз мама сказала: «Дитино, ти що — не мудра? Що ж ти з ними будеш робити?». «Мам, — відповіла я, — хто перший до хати зайде — за того

— Після закінчення університету, — пригадує жінка, — мені в один день троє хлопців зробили пропозицію руки і серця. Микола якраз третій потенційний наречений.

і заміж вийду. Зрештою, це ж тільки заручини...». І першим прийшов Микола з букетом троянд у мій зріст. Коли я вже йому сказала «так», ми вперше з ним поцілувалися. Це було 17 липня 1994 року. Сорок днів того літа дощу не було, і враз він пішов дуже рясний. А це ж на щастя! У вересні вже справляли весілля.

«ТИ, МИКОЛО, СЛУЖИТИМЕШ У ЦЕРКВІ, А ТИ, ЛАРИСО, ВОЗИТИМЕШ ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ПО СВІТУ»

Літа минали. Подружжя Савчуків

працювало в університеті, займалися, як каже матушка Лариса, своєю улюбленою археологією, співали, як і раніше, в художній самодіяльності. А дітей Бог не давав. І ось мати каже Ларисі: «Що ви все по сценах та по сценах. Це добре, що Господь обдарував голосом, — треба у церкві співати». І сама ж пішла до отця Миколая у Миколаївську церкву Луцька. «Отче, мої діти хочуть бути хористами», — сказала йому. Він радо їх прийняв.

— Потім, — розповідає матушка Лариса, — ми співали у Свято-Троїцькому соборі: Микола — в «Оранті», а я — з хористами, яких парафіяни чули в будні. Мої батьки померли, дітей у нас із Миколою не було. Розпач мене брав. Уже й думка з'являлася у монастир піти. Але Господь по-іншому повів життя. Якось прийшли ми до владика Якова, який очолював Волинську єпархію УПЦ Київського патріархату. Ми дуже часто й багато спілкувалися з ним. А цього разу просили благословення на захист дисертацій, які писали. Владика й каже: «Захищайтесь — не захищайтесь, а працювати в університеті ви не будете». Далі до Миколи: «Ти будеш служити в церкві». І до мене: «А ти возитимеш тисячі людей по світу» (так я вперше тоді почула про те, що колись займатимусь паломництвом).

Микола таки писав дисертацію. Але обоє вже попрощалися зі «своєю» археологією. Лариса перейшла працювати у школу № 21. У 2001-му

Бог послав їм синочка, якого назвали на честь прадіда Лариси Сергієм (другий син Ілля народиться менш як через два роки). І ось одного разу владика Яків каже Миколі перед поїздкою в столицю: «Коли я повернуся, то хочу тебе рукопокласти». Правда, сталося так, що, на жаль, з Києва владика Яків повернувся вже в домовині. А висвятив у священники Миколу Савчука митрополит Михаїл, який очолив Волинську єпархію.

Так історик, який писав дисертацію на тему археології, став священником. Відклавши наукову роботу, пішов вчитися у духовну семінарію. Спочатку правив службу в капличці, а потім узявся за будівництво Благовіщенської церкви в обласному центрі. Матушка Лариса — регент. А ще владика Михаїл запропонував їй очолити паломницький центр УПЦ Київського патріархату і возити вірян по світу. До речі, сім років поспіль матушка Лариса доставляла на Великдень в Україну Благодатний вогонь зі Святої Землі.

Лариса Савчук: «А це наше з отцем паломництво».

«НАШ ТАТО НЕ ХОВАТИМЕТЬСЯ ЗА ЧУЖИМИ СПИНАМИ»

Не могли ми не згадати і того, що отець Микола в 2014 році побував у зоні АТО як капелан. Він був серед

Не забуду, як під час обстрілу він мене так закривав, що дихати не було чим. Говорив: «Як мене вб'ють, то таке... А ось як тебе не стане, то що я сам із дітьми буду робити?...».

перших священників, які поїхали на Схід України, де йшло бойове протистояння, оскільки мав за плечима строкову службу в армії.

— На сімейній раді вирішували це питання — їхати чи не їхати на війну, — розповідає матушка Лариса. — І сини сказали: «Наш тато

не буде ховатися за чужими спинами». Три місяці був отець Микола на передовій. І я до нього їздила. Мене привезли, пригадую, у Костянтинівку, де штаб стояв. Кажу: «Що ви мені показуєте штаб — я хочу побувати в окопах, побачити, де рюкзак мого чоловіка стоїть». Не забуду, як під час обстрілу він мене так закривав, що дихати не було чим. Говорив: «Як мене вб'ють, то таке... А ось як тебе не стане, то що я сам із дітьми буду робити?...».

...Щодо дітей, то молодший Ілля перейшов в 11-й клас. А ось на старшому, Сергієві, як розповіла матушка Лариса, збулося пророцтво старця зі Святої Землі, який побачив у ньому, як висловився, сильного лікаря, «але від Бога — тобто священника». Юнак, який навчався в Києві в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця й у Волинській православній богословській академії, в цьому році після 2-го курсу залишив виш у столиці, де здобував фах лікаря, і вибрав духовну стежу. Бо це — його.

«Мамо, мамо! Дивись, як їх багато! Мам, вони їдять наше пшоно! Ми у Венеції!!!»

«Поганий день щомиті може стати хорошим... Якщо ми захочемо»

● **СІМЕЙНА ШПАРГАЛКА** Забігла вчора в магазин. У черзі переді мною жінка з дівчинкою років п'яти.
— Мам, можна я сама викладу продукти на стрічку? — питає мала. Дуже хоче допомогти. Мама нервується. Чи спізнюються куди, чи просто не виспалася?
— Гарзд, тільки швидше... — неуважно кидає доньці

Ольга САВЕЛЬЄВА

Дівча із завзяттям починає «метати» продукти з візка на стрічку. Поспішає. Аякже: мама довірила таку справу! І раптом... Пакет із пшоном падає на підлогу і розривається. Крупа майже не виспалася, але... Мала перелякано завмерла. Що вона на-коїла!

— Ну от! Я так і знала! Ну мож-на тобі щось довірити?! Роззява!!! За що б не взялася — все зіпсуєш... Треба тепер узяти інший пакет пшо-на!

Дівчинка беззвучно плаче. Вона більше не хоче нічого перекладати. Вона недотепа. Роззява. Так сказа-ла мама.

— Давайте сюди цей, там же майже не розсипалось, я вам у тор-бинку покладу і заберете. Ви ж

порвали! — звертається до жінки продавчиня.

— Ми не порвали, ми упустили. Він сам порвався. Мені потрібен ці-лий пакет пшо-на! — роздратовано огризався мама. Вона сама пере-клала решту продуктів на стрічку і, попри невдоволення черги, піш-ла по крупу.

— Дайте торбинку, — прошу я касира. Беру пакетик і поверта-юся до дівчинки, що застигла біля каси, як мумія:

— Допоможи зібрати пшоно, будь ласка.

Вона присідає навпочіпки, і ми разом швиденько справляємося з цією роботою, поки її мама розра-ховується за покупки.

— А що тепер із цим пшоном,

ФОТО 1zoom.ru.

яке ваша дочка розсипала? — допитується продавчиня.

Жінка приготувалася до скандалу:

— У вас закладено у вартість такі випадки. Що ви мені розповідаєте! Я можу геть увесь алкоголь перебити, та й то не зобов'язана за нього платити. А тут якесь пшоно!

— А хто за нього має платити? Я?! — заводиться касирка.

Так... Треба рятувати ситуацію! Навіщо ж нагнітати пристрасті на порожньому місці? Нащо тиражувати роздратування?

— Я куплю це пшоно, — кажу несподівано. — За умови, що ваша дочка допоможе мені перекласти продукти на стрічку. Вона так здорово це робить. А в мене рука болить...

Мама дівчинки впирається в мій переконливий погляд. І, ніби отямившись, переводить очі на дитину:

— Лідочко, допоможи тьоті... У неї рука болить.

Я, щоб дівчинка не бачила, показую «Клас!» своєю абсолютно здоровою рукою. Лідочка потроху

оживає й починає акуратно перекладати мої продукти на стрічку. Старається, поглядає на маму.

— Яка у вас помічниця росте! — підхвалюю голосно, щоб мала чула.

— Ой правда!!! Вона і посуд уміє мити, і пральну машину запускати!

— Оце так! Справжня наречена!

— А що тепер із цим пшоном, яке ваша дочка розсипала? — допитується продавчиня. Жінка приготувалася до скандалу.

на! — підіграє нам дядечко, що стоїть за нами.

— І пельмені я тобі допомагала ліпити, — нагадує збентежена Ліда.

— О-о-о, пельме-е-ені... Просто чудо, а не дитина! Виросте — відбою від женихів не буде. Я б сам хоч сьогодні пішов до шлюбу з вашою Лідою, якби не дружина...

Усі в черзі усміхаються. Тим часом мої продукти вже на стрічці. Я швидко складаю їх у пакет. З магазину виходжу одночасно з Лідою та її мамою.

— Лідо, а ти коли-небудь була у Венеції? — питаю.

— Ні. Я тільки в Одесі була.

— Знаєш, я теж поки що не була. Але читала, що там є площа, на якій багато-багато голубів. І вони майже ручні — сідають перехожим на плечі, на голову. І люди з ними фотографуються. Уявляєш?

— Класно!

— А хочеш просто зараз опинитись у Венеції?

— Зараз? — дивується Ліда.

— Так! — я дістаю пакетик із зібраною крупкою. — Просто зараз.

Ми відходимо від магазину на «п'ятачок», де нікому не заважатимемо, і я кажу:

— Лідочко, ти якось нудно й нецікаво упустила пшоно. Воно навіть не розсипалося. Зроби таки-и-ий бамц!!! Щоб усе — навсібіч!

Дівча недовірливо озирається на маму. Але та вже все зрозуміла, усміхається і киває: можна. Ліда бере у мене пакетик і все ще сумнівається:

— Прямо на землю???

— Прямо на землю! — підтверджую.

Мала радісно з розмаху кидає пшоно на долівку, воно розлітається жовто-золотавим салютом — і вмить...потемніло небо! Немов у казці! З дахів, з проводів, з усіх усюд голуби стрімко злітаються до ніг Ліди, яка захоплено вигукує:

— Мамо, мамо! Дивись, як їх багато! Мам, вони їдять наше пшоно! Ми у Венеції!!!

Ми з її мамою сміємося.

— Як чудово. Спасибі вам. Привели до тями. А то в мене сьогодні такий поганий день... — каже жінка.

— Поганий день щоміті може стати хорошим... Головне — захотіти!

— Так, я зрозуміла. Він уже став... — усміхається вона і пригортає до себе маленьку пострибунку Ліду. А дівчинка плескає в долоні...

Ну все, тут я більше не потрібна. Фея розсипаного пшона, голодних голубів і щасливих дівчаток може летіти далі.

Пам'ятайте, будь ласка: будь-якої хвилини все може змінитися на краще. Або зачекайте. Або... самі змініть!

Джерело: ukr.life.

Яку тварину вам вдалося розгледіти на малюнку першою?

● ПЕРЕВІРТЕ НА СОБІ! Цей

простий візуальний тест допоможе охарактеризувати вашу особистість

Психобіолог і лауреат Нобелівської премії Роджер Вокотт Сперрі встановив, що дві півкулі головного мозку – ліва та права – функціонують по-різному, і те, як ви думаєте, залежить від того, яка зі сторін є домінуючою. На підставі його досліджень існує безліч тестів, які можуть визначити ваш тип мислення та риси особистості.

Ми пропонуємо вам один із них. Пройдіть його – і дізнаєтеся більше про себе.

Подивіться на малюнок. Яку тварину ви побачили насамперед?

ГОЛОВА ТИГРА

Ліва півкуля вашого мозку більш активна, ніж права. Ви аналітична особа, дуже цілеспрямована та організована. Коли стикаєтеся з проблемою, як правило, мислите логічно, врівноважені та об'єктивні.

Вам часом потрібно потратити багато часу на роздуми, але рішення, яке приймаєте, є непохитним. Отже, бажано, щоб ви вислуховували думку інших людей і враховували її. Пам'ятайте, що покійність допомагає пройти довший шлях.

То що насамперед з'явилося перед очима?

Основні риси вашої особистості:

- ◆ **ОРГАНІЗОВАНІСТЬ.** Ви дієте відповідно до заздалегідь складеного плану або списку завдань.
- ◆ **ТОЧНІСТЬ.** У вас є строго визначені цілі та чіткі шляхи до їх досягнення.
- ◆ **РАЦІОНАЛЬНІСТЬ.** Відкидаєте емоції та почуття під час досягнення мети.
- ◆ **ЛОГІКА.** Ви маєте математичні здібності, схильні до наукової діяльності.
- ◆ **РЕАЛІСТИЧНІСТЬ.** У вашому світі немає місця для казок та фантастики. Точно так само ваші цілі реалістичні та досяжні, навіть якщо інші піддають їх сумніву.

МАВПА, ЯКА ВИСИТЬ

Права півкуля вашого мозку більш активна. Ви творча людина, яка сповнена інноваційних ідей. Коли стикаєтеся з проблемою, більше покладаетесь на свою інтуїцію (яка переважно вас не підводить), ніж на критичне мислення.

Дві півкулі головного мозку – ліва та права – функціонують по-різному, і те, як ви думаєте, залежить від того, яка зі сторін є домінуючою.

Прекрасно розумієте, що кожен крок, який ви робите у своєму житті, є уроком, і навіть помилка — це крок до досягнення мети. Для вас пошук і пригоди є важливішими за ціль. Оскільки ви мрійник, то часто живете у своїх мріях. Головне, щоб ви не були повністю відірвані від реальності і приділяли трохи більше уваги навколишньому світу.

Основні риси вашої особистості:

♦ **ІМПУЛЬСИВНІСТЬ.** Ви робите справи спонтанно. Маєте здібність знайти нестандартне вирішення будь-якої ситуації.

♦ **ЕМОЦІЙНІСТЬ.** Дуже переймаєтеся всім, що відбувається навколо вас. Ви розмірковуєте і дієте на основі почуттів.

♦ **ТВОРЧІСТЬ.** Можете досягти хороших результатів у музиці, мистецтві та інших творчих дисциплінах.

♦ **ІНТУЇТИВНІСТЬ.** У вас ніколи немає плану дій або списку справ. Ви вирішуєте проблеми інтуїтивно.

♦ **МРІЙЛИВІСТЬ.** У житті більше мрій, ніж цілей, і ви намагаєтеся досягти цих мрій, і часто вам усе вдається.

Джерело: ukr.media.

Відповідь на фототест:

Фото waterballon.me.

фото pinterest.com.

«Жити без тебе – це все одно, що намагатися затримати дихання під водою».

«Мені тебе так бракує, ніби відрубали руку чи серце вийняли з грудей...»

● **ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ** Писав знаменитий американський письменник і журналіст Ернест Гемінґвей у листі від 30 березня 1945 року до Мері Велш – своїй четвертій дружини (обоє на фото)

«Моя найдорожча Бешкетнице!

Мені тебе так бракує, ніби відрубали руку чи серце вийняли з грудей. Якийсь час це ще можна було витерпіти, бо я знав, що ти прийдеш, і в мене було два чудових листи: один одержав одразу після того, як поїхав, а другий – коли ти повернулася з фронту. Я знаю, що отримаю більше, і постараюся не марнувати часу, і добре попрацювати. Але, Бешкетнице, жити без тебе – це все одно, що намагатися затримати дихання під водою. Буде так чудово побачити тебе знову. Сподіваюся, що ця розлука не мучить тебе так сильно, як мене.

[...] Бешкетнице, мушу зупинитися. Але я люблю тебе, як завжди. Завжди тебе кохатиму, а сьогодні трохи більше, ніж будь-коли до того».

Розповідь про те, чому стільки разів Ернест Гемінґвей ставав на «рушничок щастя», – в наступному номері «Так ніхто не кохав». Передплатіть – і наші друзі-поштарі, незважаючи ні на які коронавіруси, доставлять вам газету додому (передплатний індекс – 60 779).

«Ця трава читає молитву перед твоїм тілом, знявши з себе хрестик і сорочку роси...»

● ІЗ ГЛИБИНИ ДУШІ

Сергій САВІН,
поезії
з дебютної збірки
«У чоловічих
рукавах»

**ТИ МОЖЕШ ЗІ МНОЮ
ЛЕЖАТИ, АЛЕ НЕ МОЖЕШ
МЕНІ НАЛЕЖАТИ —**

бо одягнута в Бога
який зробив тебе із без-
силля, коли не зміг прокину-
тися в одному далекому квітні
створив тебе і загубив-
ся — між сузір'ями Овна,
Тельця і Молочним Шляхом
Ван Гога

створив тебе і спокусив
у своїй одержимій зорями
робітні

тому ти можеш зі мною
лежати, та не можеш мені на-
лежати, бо квітень вистежує
зорі

тому — ти можеш до мене
схиляти небо, заступивши
його собою і київськими да-
хами

і знаєш, дуже скоро, ми
помремо людиною і проки-
немось голубом на Михайлів-
ському соборі

і знаєш, дуже скоро, наше
сузір'я Бог підпалюватиме на-
шими ж сірниками

і я не прагну тебе пере-
конати, що варто любити —
і бити цвяхи одне одному
в груди

і я не прагну вполювати
твою кров, як пору року, —
і читати по ній погоду

я просто знаю, що кожен
із нас може бути зранку апо-
столом Петром, а по обіді —
лудою

я просто знаю, що ми ви-
водимо гріхи за руку на сон-
це, як свою свободу

тому ти можеш зі мною ле-
жати, та не можеш мені нале-
жати, бо квітень вистежує зорі
які причеплені на наших

плечі, як тілесні родимки —

аби не втратити небо між да-
хами

і знаєш, якщо колись ми
прокинемося одним голубом
на Михайлівському соборі,
це означатиме, що ми зле-
тіли з сузір'я, яке Бог підпалив
нашими ж сірниками.

26.10.2017.

**ЦЯ ТРАВА ЧИТАЄ МОЛИТВУ
ПЕРЕД ТВОЇМ ТІЛОМ,
ЗНЯВШИ З СЕБЕ ХРЕСТИК
І СОРОЧКУ РОСИ**

поїзди падають на коли-
на — і зелена залізниця кур-
сує між землею і твоєю спи-
ною

і скільки б ти не одягала-
ся — небо засинатиме в твоїх
легенях, рахуючи хрипи і го-
лоси

і скільки б ти не роздяга-
лася — наші тіла сполучені
різними генами, але однією
слиною

але доки ти молишся вго-
ру — і ця залізниця ділить
звуки у серці на самотні ноти
але доки ти молишся

“

**Кожен із нас
може бути зранку
апостолом Петром,
а по обіді — лудою.**

вниз — і ця залізниця мно-
жить звуки у серці на радісні
дзвони

ми пересохлі від спраги,
поневолюємо гудзики з усіх
материків тіла — задля доти-
ку

ми пересохлі від неба, від-
риваємо всі гудзики, як роз-
бивають маленькі вазони

ця трава читає молитву пе-
ред твоїм тілом — і я її повто-
рюю — чекаючи на диво

тільки затримай дихання
на кордоні, наче воно не-

«Небо засинатиме в твоїх легенях,
рахуючи хрипи і голоси».

фото pinterest.com.

легальне і між нами немає безвізу

і скільки б ми не дихали у пори цього неба — залишаймося щасливими

доки наше дихання вмищається в одне небо, наче в одну валізу.

... доки дихання вмищається у небо, наче в одну валізу.

22.04.2018.

ТИ СИДІЛА В ОКОПАХ І ГОВОРИЛА ДО СВОЄЇ ПАМ'ЯТІ, ЩО ВЖЕ ТИЖДЕНЬ ЖИВА

і вціліти у цій самотності могли б лише міни і підлоги полишених ям

Тобі хотілося стати травою — і не бачити як хмари ріжуть одне небо на два світи.

коли в окопах зі зброєю, ти чула — як країна затікає кров'ю у твої рукава

коли окопи починали молитися напівпошепки чоловічим ім'ям ...

Тобі хотілося зашити своє тіло в окопи — і помолитися під землею кілька разів

тобі хотілося стати травою — і не бачити як хмари ріжуть одне небо на два світи

і розрізали тебе, художницю, на ніжну жінку, і воїна, яка відбивала королів і тузів і розрізали тебе на київський мир і донбаську війну, і кричали: «Птахо, лети!»

Тобі хотілося набутися жінкою. Просто тією, що йде, не вертається і просить вогню

тобі хотілося просто хотіти поза тілами замінованих птахів, мертвої техніки і негод

але ти в свої двадцять заходила босоніж в підпалену донецьку стерню

але ти в двадцять розуміла, що одна жінка може бути навіть більше ніж один народ

тому ти рахувала тих, хто живі; тих, хто з тобою; —

і тих, за кого вивернула б кров

ти рахувала і пам'ятала кожне рідне плече: на яке полювали кулі серед трави

коли в окопі зі зброєю ти засинала, ти молилася за братів, за Бога і за Азов

коли в окопі зі зброєю ти прокидалася, ти усміхалася донбаському степу, бо він живий

тобі хотілося зашити своє тіло в окопи — щоб корінням писати підземні портрети води

тобі хотілося зашити тіло в окопи — щоб не чути, як кашляють гради від хижацьких дощів

коли ти сумувала за братами — ти згадувала пору року, коли ще очікувала на поїзди

коли ти справді сумувала — ти шукала, щоб вижити, у небі сонячний диск як приціл

Ти сиділа в окопах і говорила до своєї пам'яті:

«... сотні разів жива...»

і вціліла у цій самотності — як могло лише небо, приручена до східних ям

коли в окопах зі зброєю, ти чула — як країна затікає кров'ю в твої рукава

то розуміла,

що окопи моляться не лише чоловічим ім'ям.

13.11.2017.

ЗАГІПСОВАНІ ОЧІ — І ЦОКІТ АГОНІЇ

вже без шуму і зору ...

лиш мрець заборон Як твоїми очима —

своїми долонями я із рабства виносив

твій час і твій сон ми сплюндровані порівну

мінними кроками. що курсують між нами,

як дим між легень хоч би кілька годин.

Із тобою глибокою. (за життя) мені Бог

надіслав на @мейл і хоча би цигарку —

щоб дим падав стомлено обпікаючи пальці

як хвилі піски я тебе не люблю. Я тобою

заломлений як пшениця,

де поруч ще є вітряки.

19.02.2016.

№7(21) **21**

«А мій милий вареничків хоче...»

● **СМАЧНОГО!** Якщо ваш коханий також полюбляє цю традиційну українську страву, тоді нинішня добірка – саме для вас. Адже в ній ми пропонуємо не лише класичні, всім відомі рецепти вареників, а своєрідні «літні», оригінальні й незвичні, так би мовити, з родзинкою – щоб чоловік здивувався: яка ж у нього господиня!

«ТРОЯНДИ» З КАПУСТОЮ

Інгредієнти: для тіста — 3 скл. борошна, 1 скл. кислого молока, 0,5 ч. л. солі, 0,25 ч. л. соди; для начинки — 0,5 кг капусти, 1 морквина, 1 цибулина, 2 ст. л. олії, сіль до смаку.

Приготування. Ця страва на вигляд не схожа на вареники. Та й готувати її набагато простіше. А на столі такі вареники значно красивіші. Смакують вони із вареним чи печеним м'ясом.

Капусту нашаткувати, моркву потерти. Цибулю дрібно нарізати, спасерувати, додати моркву й капусту, протушувати все разом і залишити, щоб схолонуло. З борошна, кислого молока з погашеною в ньому содою та солі замісити м'яке еластичне тісто. Тонко розкачати його, викласти начинку, згорнути рулетом, а тоді порізати шматочками по 4 см. Виставити в глибок скворідку на розріз, залити окропом більш ніж на половину висоти рулетиків. Підсолити, накрити кришкою і варити на середньому вогні близько 10 хвилин або запекти в духовці до готовності.

Фото jisty.com.ua.

вийняти, посмажити маслом і посипати тертим сиром. Подавати зі сметаною або соусом на свій смак.

СИТНІ ІЗ ЗЕЛЕННЮ

Інгредієнти: 600 г борошна, 1 скл. молока, 1 яйце, дрібка солі, 0,5 кг вареного м'яса, 1 цибулина, 3–4 зубки часнику, невеликий пучок кропу.

Приготування. Збити яйце з дрібкою солі, влити молоко, всипати дрібно посічену зелень, перемишати, просіяти борошно, замісити туге тісто і залишити на 20–30 хвилин, накривши рушником або харчовою плівкою.

М'ясо разом із підсмаженою цибулею і часником пропустити через м'ясорубку, посолити, поперчити, додати трішки бульйону. Тісто розкачувати дуже тонко, вирізати склянкою кружечки, начинити їх м'ясним фаршем та скріпити краї, формуючи вареники або пельмені. Варити в підсоленій воді з лавровим листком. Подавати під соусом із розтопленого вершкового масла, подрібненого часнику і меленого перцю або з кетчупом.

Фото edimdoma.ru.

ЛІНІВІ ІЗ ЗЕЛЕННЮ

Інгредієнти: пучок зелені (петрушка, базилік, кріп), 150 г домашнього кисломолочного сиру, 2 яйця, 300 г борошна, дрібка соди, 60 г тертого твердого сиру, 50 г вершкового масла, 100 г сметани, сіль до смаку.

Приготування. Традиційно лінівні вареники зазвичай солодкі. Однак такий варіант не завждя до смаку чоловікам. Приготуйте своїм рідним солоні вареники. Зелень помити, дрібно порізати і, змішавши із сиром, яйцями, сіллю, содою та борошном, замісити тісто. Поставити його на 30 хвилин у холодильник. Вийнявши, зробити з тіста ковбаски, порізати скибочками, обкачати в борошні, прим'яти, щоб вийшла товстенька паляничка. Варити в присоленому окропі кілька хвилин. Коли спливають —

Фото jisty.com.ua.

...ПАРОВІ З ЧОРНИЦЯМИ

Інгредієнти: 1 скл. кефіру, 1 яйце, 2 скл. борошна, по третині ч. л. соди і солі, чорниці.

Приготування. Із зазначених компонентів ретельно вимісити еластичне тісто і залишити на 30–40 хвилин. Тим часом промити й обсушити чорниці, змішати їх із цукром за смаком та столовою ложкою крохмалю. Тісто розкачати, склянкою вирізати варениці, на кожну викласти начинку і ретельно заліпити краї. Для приготування на пару можна скористатися пароваркою або конструкцією з каструлі та друшляка. В процесі варіння вареники збільшаться вдвічі, тому залишайте запас місця. Для готовності страви достатньо 5–7 хвилин.

Фото rud.com.ua.

Фото about-ukraine.ua.

ПІСНІ З МАКОМ

Інгредієнти: для тіста

– 3 скл. борошна, 2 ст. л. олії, 1 скл. мінеральної води, 0,25 ч. л. солі; для начинки – 100 г маку, 0,3 скл. чищених волоських горіхів, 0,5 скл. родзинок, 3 ст. л. цукрової пудри.

Приготування. Пропонуємо рецепт солодкої страви, яка не тільки збагатить меню в період посту, а й на свято згодиться. Для начинки мак залити крутим окропом (небагато, щоб вода його тільки покрила) і проварити на мінімальному вогні 5–10 хвилин, поки рідина випарується. Зняти з плити, додати подрібнені горіхи та родзинки, попередньо змелені на м'ясорубці або блендером. Коли схолоне, додати цукрову пудру, перемішати. Для тіста борошно просіяти в миску, зробити в ньому заглиблення і потроху вливати воду з розчиненою у ній сіллю та олію. Спершу розмішувати ложкою, потім руками інтенсивно вимісити нетуге тісто, поступово підсипаючи борошно. Накрити серветкою і залишити на 20–30 хвилин. Розкачати тісто в пласт завтовшки близько 3 мм. Вирізати склянкою невеликі кружечки, класти на кожен по чайній ложці макової начинки і щільно заліплювати. Зварити вареники у підсоленій киплячій воді 3–5 хвилин після того, як спливуть. Подавати гарячими, полити рідким медом або посипати цукровою пудрою.

Фото jisty.com.ua.

...ШОКОЛАДНІ З ВИШНЯМИ

Інгредієнти: 350 г вишень, 60 мл води, по 0,5 ч. л. солі й соди, 5 ст. л. цукру, 3 скл. борошна, 1 скл. кефіру, 3 ст. л. какао, 1 ст. л. олії.

Приготування. Вишні вимити, подрилювати, дати стекти на друшляку. Тим часом замісити тісто. Просіяти какао, влити трохи охолодженої кип'яченої води, добре перемішати. В окрему миску з кефіром кімнатної температури всипати соду, влити розчинене какао, трошки підсолонити, посолити, розмішати. Щоб вареники вдалися м'якими і пишними, варто влити до тіста столову ложку олії. Після цього

Фото patee.ua.

поступово підсипати просіяне борошно і місити, поки тісто стане еластичним і не прилипатиме до рук. Розкачати варениці завтовшки близько 2,5 мм, на середину кожної насипати по 0,5 ч. л. цукру, покласти по кілька вишень, згорнути і защипати краї. В чашу скороварки чи мультиварки налити воду, встановити решітку і викласти вареники на відстані один від одного. Готувати 5–7 хвилин в режимі «пар». Подавати гарячими з медом.

З ГАРБУЗОВО-ЯБЛУЧНОЮ НАЧИНКОЮ

Інгредієнти: для тіста

– 1 скл. кефіру, 1 яйце, 2 скл. борошна, по третині ч. л. соди і солі; для начинки – 300 г гарбуза, 4 яблука, 3 ст. л. цукру, 0,5 скл. волоських горіхів, 0,5–1 ч. л. кориці.

Приготування. Гарбуз очистити й запекти в духовці протягом 15–20 хвилин.

Тим часом із борошна, яйця, кефіру, соди та солі замісити тісто, накрити рушничком і залишити на деякий час. Охолоджений гарбуз та очищені яблука натерти на крупній тертці, додати подрібнені в ступці волоські горіхи, цукор, корицю, все ретельно перемішати. Одразу ж начиняти вареники, щоб яблука не пустили сік. Варити у підсоленому окропі 2–3 хвилини після спливання. Подавати зі сметаною та/або абрикосовим варенням.

Фото cookeda.com.

ПИШНІ ШПИНАТНІ ПАРОВІ

ВАРЕНИКИ З КАРТОПЛЕЮ

Інгредієнти: для тіста

– 1 яйце, 0,5–1 ч. л. солі, 1 скл. кефіру, 50 г свіжого чи замороженого шпинату, 1 ч. л. соди, 0,5 кг пшеничного борошна; для начинки – 5 картоплин, 1 ч. л. солі, 1 скл. води, 2 ст. л. сметани або вершків.

Приготування. Для начинки картоплю відварити до готовності, зцідити і пом'яти товкачем. Додати сметану або вершки та знову ретельно потовкти. Листя шпинату подрібнити блендером з частиною кефіру. Збити яйця із сіллю, додати злегка підігрітий кефір із розчиною в ньому содою. Просіяти борошно, замісити тісто, розділити його на дві частини. По одній розкачувати в пласт товщиною 6–7 мм. Вирізати невеликі кружальця. В чашу мультиварки чи пароварки налити води до мінімальної позначки, увімкнути програму «Пароварка». Поки вода закипить, наліпити вареників із картопляною начинкою. Ретельно защипати і викласти їх на прогріту решітку пароварки чи мультиварки. Варити близько 10 хвилин. Потому вибрати їх, посмачити й подавати до столу зі сметаною чи засмаженою на олії цибулею. Підійде і міцна гірчиця та гострий кетчуп, можна також спеціально приготувати цибулеву ікру.

Фото etnosoft.com.ua

Фото jisty.com.ua.

«Он тобі твій малюк махає ручкою: привіт, мамо!»

Фото gdb.rferl.org.

Шлях в абортну кімнату

«Так ніхто не кохав»

volyn.com.ua

« Початок на с. 28

Зі мною разом туди ж прийшла ще одна жінка років 55. Їй так само належало вишкрібання, бо знову виникла міома. Тільки ми розклали рушники і сіли чекати виклику в операційну, приспіла і третя пацієнтка, як з'ясувалося, вона запізнилася на призначений їй час. Схвильована, але позитивно налаштована, вона прийшла на... аборт.

Ось тут уже мій спокій зник... Між нами постала фізично відчутна стіна напруженого мовчання. Як виявилось, жінка, яка прийшла зі мною, відчула щось схоже. Ми обидві ніколи абортів не робили.

Пацієнтка ця щось жваво говорила, підбадьорюючи чи то нас, чи то себе. Вона — «мати трьох дітей, дівчаток»... «довго думала і ось вирішила»... «ні, четверта — це замало важко»... «хоча чоловік хоче сина»... «але він нічого не знає»... «і термін завеликий уже — 10 тижнів»... але «вже вирішила»... Запитала про мій діагноз. Я відповіла і почула поблажливе: «Ось так: хтось хоче, але не вдається, а хтось не хоче — і на тобі...»

У скронях у мене стукало, і кожен

удар відгукувався бажанням відмовити, хоч щось сказати, врятувати поки ще живого малюка. Можливо, довгоочікуваного хлопчика, про якого батько його не знає. І раз у раз спливав УЗД-кабінет три роки тому і сказана мені з теплою усмішкою фраза лікаря: «Он тобі твій малюк махає ручкою: привіт, мамо!» — і маленький силует на екрані з п'ятьма відстовбурченими пальчиками. Термін тоді теж був 10 тижнів.

...Я молила Бога, щоб жінку, яка

У скронях у мене стукало, і кожен удар відгукувався бажанням відмовити, хоч щось сказати, врятувати поки ще живого малюка.

прийшла зі мною, забрали першою, сподіваючись, що наодинці хоч щось зможу сказати матері трьох доньок. Але абортницю покликали першою... І почулося швидко лопотіння шльопанців по кафельній підлозі, стрімко згасала остання надія малюка і останні удари його маленького, ще живого і, впевнена, абсолютно здорового серця.

— Не плач... У тебе ще буде

маля! — почувся голос жінки, що залишилася зі мною.

— Я не за себе... — почула свій здавлений голос, оплакуючи ще живе дитя і свою безмежну слабкість.

У руки лікарів віддавала я себе, наче в руки ворогів, розуміючи, що ніколи більше не хочу сюди приходити. У цю операційну, де пахне смертю, безмовними криками немовлят, що роздираються наживо, і наркозом для їхніх матерів. І не хочу більше бачити цих застиглих, порожніх, байдужих поглядів медиків, які ніби перебувають під наркозом постійно.

Все пройшло швидко: нас трьох «обробили» за пів години. Пам'ятаю, в наркозному тумані до мене долітали уривки телефонної розмови абортниці з донькою, її веселий

«Збережіть дитя — і здивується, як влаштує все Творець: і чоловіка гарного пошле, щоб оберігав вас, і людей добрих, щоб підтримували у скрутну хвилину».

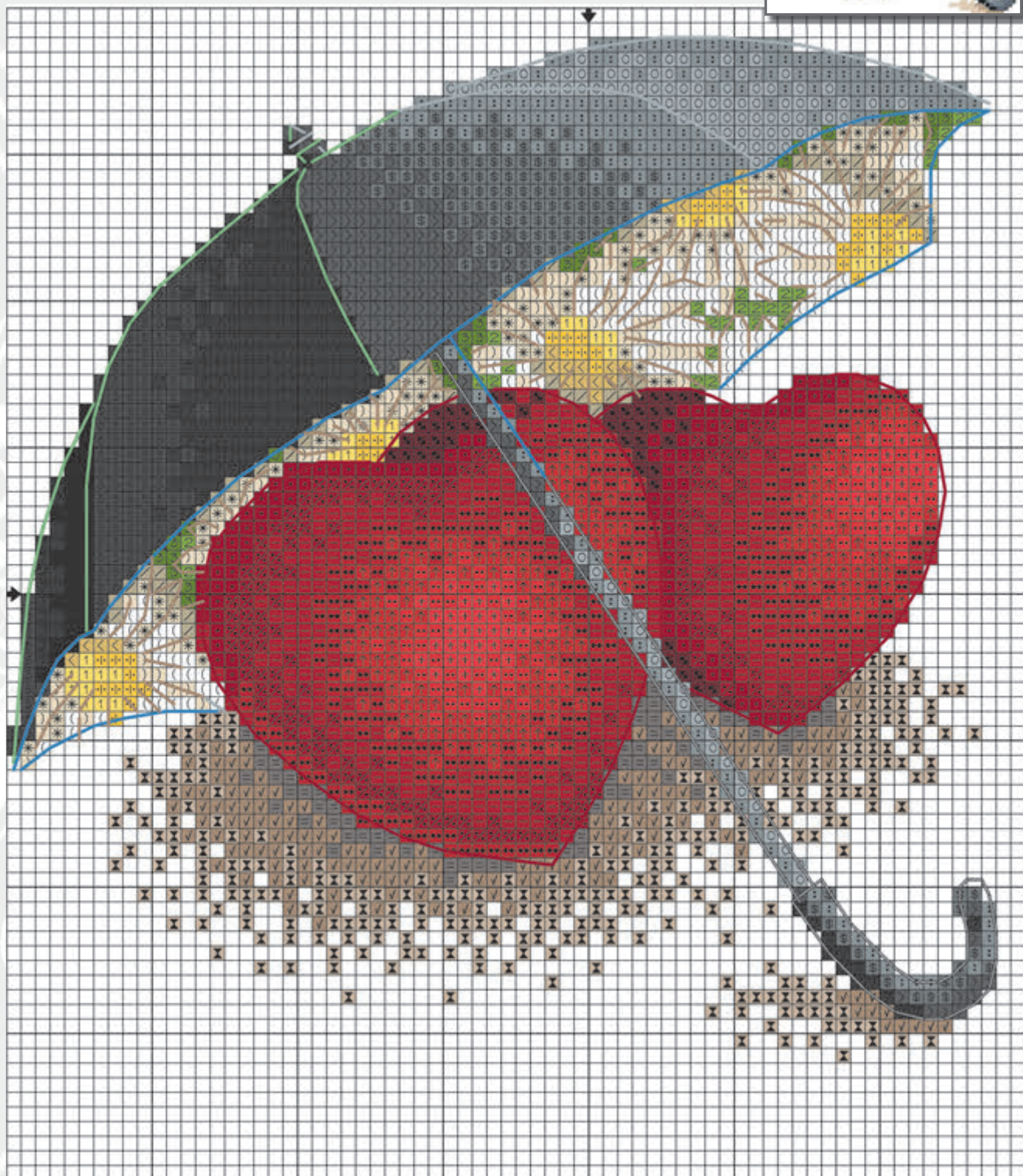
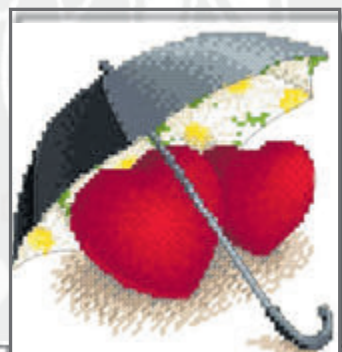

● ЧАРІВНА ГОЛКА

«Найголовніш — погода в домі,
А решта — то дрібниці, суєта.
Є я і ти. А в іншому усьому
Довірмо захист куполу зонта...»

volyn.com.ua
«Так ніхто не кохав»

«Мамо, не плач» — такий пам'ятник ненародженим дітям є в Словаччині. Його автор – скульптор Мартін Гудачек.

Foto /russpain.co.

posted
in
y.kedm.kolen

«Так ніхто не кохав»

Шлях в абортну кімнату

● **БОЛЮЧА ТЕМА** У серпні ми з чоловіком дуже зраділи новини: я завагітніла знову. Другу дитину ми планували. У нас є вже дволітній синочок, і пора було думати про поповнення

Олена АЛІЄВА,
baltwillinfo.com

Радість була недовгою. Через місяць я потрапила в лікарню з кровотечею. Попередній діагноз «не розвивається вагітність» підтвердився після УЗД. Серце стиснулося, але ще продовжувала сподіватися, що, можливо, просто «не побачили», «апарат старий»... і ще якісь аргументи спливали в голову. Пам'ятаю, плакала, стоячи в коридорі, щось говорила малюкові, молилася Богу, щоб діагноз виявився помилковим. Ніяк не могла легко прийняти пропозицію лікаря «почистити» мене, висловлене без особливих емоцій... А раптом помилилися? А раптом

“

Його слова «порожнє плідне яйце», «безперспективна вагітність», «серцебиття немає» притиснули мене до землі остаточно.

він ще живий, а я йому і шансу не дам?

Вирішила робити УЗД в платній клініці у дуже хорошого, за відгуками, фахівця. Його слова «порожнє плідне яйце», «безперспективна вагітність», «серцебиття немає» притиснули мене до землі остаточно. Я розмовляла з малюком, який

«Ця душа невинноубійсна».

тиждень уже був мертвим.

У такі моменти допомагає віра в Бога і Богу. Очевидно, на все була Його воля...

У моїй палаті лежала молода жінка з таким же діагнозом. Ми підбаворювали одна одну, але на нас обох чекав шлях в абортну кімнату. До того моменту, коли туди піднялася, я вже змирилася з тим, що трапилося зі мною. Тому йшла хоч і пригнічена, але вже спокійна.

Продовження на с. 24–25

Наш **YouTube-**
канал

Наш **Telegram-**
канал

